

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünnepnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér,

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szék-
dással:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 10
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 20 fill.

Rákóczi hamva — és Roszner kormányzó.

A városi képviselőtestület tegnap este ülést tartott s mellőzvéen az égetően fontos kérdéseket, jelentéktelen ügyekkel foglalkozott. A képviselőtestület semmi érzéket nem tanusítva az aktuális és életbevágó közérdekű kérdésekhez, mint a folyó mélyére került csiga, közönynyel türi a fölötté hullámozó vizet, nem törődve azzal, hogy termékenyít, vagy rombol-e a vizár, mely neki biztos takaróul szolgál a mélységben, hova nem hatnak le a hullámok, ahol mindig csönd van és békés megélhetés. A felszínre nem tör, mert ott neki is árthatna az áram; kemény, sziklás részeihez a folyónak nem igyekszik, mert csigaházát a víz egy parányi lökése pozdorjává zuzhatja. Keresi a csendet, az iszapot, hol ur a vízben és nincsen semmi kockázat.

Ilyen a rappresentanza is. Ő is az a csiga, mely nem keresi a folyó élet zaját, viharát. Elmerül a közügyek iszapos fenekére, hol nem kell tennie semmit, hová a vész hangok nem hatnak. Csöndes, irigylésre méltó élet van ott a puha, meleg iszapban és csak akkor van egy-egy kis mozgalom, mikor a felháborodott elem leszakít a közélet kérdéseiről egy-egy kemény darabot s pihenő seregük közepére veti. Akkor megmozdul az álmos tömeg, eszükbe hozza a helyzet a köteleességüket és tenni akarnak. Amit pedig tesznek, az annyi, hogy újabb, jobb menedéket keresnek a süppedő iszapban hová befészkelődhessenek, hová már ne tudjon a vihar a közélet kérdéseiről több fogas kérdést társaságukba vetni. . .

A rappresentanza, a fiumei közélet háborgó folyamának iszapja, két éve szedi a város polgárain az adót ahhoz a husz millió koronához, mit az államtól kölcsön akarnak venni s a melyhez való költségelirányzást tervezet ugyszólván embriójában sincs meg. A polgárság már két év óta fizeti a városi vámot azzal a keserű tudattal, hogy a husz millió korona kölcsönből keveset fog élvezni s akár élvez, akár nem, még nagyon sok városi vám kiizzadásával fogja polgári életét nyugtalanítani.

A rappresentanza egy fontos kérdést azonban elmulasztott szőnyegre hozni, a mit már azért is megtehetett volna, mert régi baja a városnak s mindenkit egyaránt érdekelhet. Ez a fiumei kórházkérdés:

A városi kórház a város betegeinek csak egyharmadát tudja levenni s ezzel is úgy meg van töltve a százszentendős épület, hogy a betegek egymás mellett hevernek s még a padlást is betegekkel kell megtölteni az orvosoknak. Halálos betegeket kénytelenek a kórházból elbocsájtani, kik a kórház falain kívül pusztulnak, hogy újabb betegeknek adjanak helyet. A városi kórházban a hely szűke miatt a szó szoros értelemben, az *életért* folyik a küzdelem. . .

A rappresentanzában interpellációt nyújtott be Adamich Lajos, régi patricis családból származott előkelő fiumei polgár, hogy: mért nem hozzák Rákóczi hamvait Fiumén keresztül hazájába. *Két évvel ezelőtt* megindult erre vonatkozólag a mozgalom, *két évvel ezelőtt* szólították föl a rappresentanzát, hogy járjon közbe, hogy a dicső fejedelem magyar hajón érkezék hazájába s Fiume legyen az a kiváltságos város, mely azokat a szentelt hamvakat hódolással, a lobogó meghajtásával fogadhassa. *Két évvel ezelőtt* . . . és a rappresentanza választ se kapott. *A magyar állam veti meg Fiumét?* Mi az oka, hogy a rappresentanza még kevesebbet törődik ezzel a kérdéssel, mint más kérdésekkel? Ezt a kérdést vetette fel Adamich Lajos.

A polgármester adta meg rá a választ. Tehát: a rappresentanza megtette kötelességét, felkérte *két évvel ezelőtt* báró Roszner Ervin kormányzót, hogy intézkedjen. . . Báró Roszner pedig hallgat, *két év óta* hallgat. A hallgatásának azonban az az oka, hogy szegény már *két év óta* eltűnt Tisza Pistával egyetemben. Hát akkor, hogy is kívánhatja dr. Vio Ferenc podesta ur, hogy báró Roszner Ervin ne hallgasson? Mért jöjjön az vissza, akit eltemettek? Mert Roszner báró hangja nem Rákóczi pora, hogy az még vissza is jöhessen.

Hogy azonban báró Roszner Ervin után mért nem kérték fel gróf Nádkó Sándor kormányzót, arra kellett volna megkérdezni Dr. Vio Ferencet. A kormányzó minden bizonynyal tett volna lépéseket, hogy Rákóczi hamva Fiumén keresztül jusson a haza földjébe, ha már kissé későn lett volna is. De ha a városnak az nincs mélyen a szándékában, mért legyen az a mások gondja? . . .

A rappresentanzát megzavarta tegnap ez a kérdés az ő megszóított iszapjában. Ma már ismét

nyugodt. Fölötté zajlik a folyó, forr az élet, ő azzal mit se törődik; lehull ölébe a kész martalék, azon táplálkozik; bal oldaláról jobb oldalára fordul s alszik a biztos védelemben, a zajló folyam csöndes fenekén.

A képviselőház e hó 19-én, pénteken 11 órakor ülést tart, melynek napirendjébe következő: Elnöki előterjesztés és irományok bemutatása; Apponyi Albert gróf kultuszminiszter válasza Petrovics István, Bánffy Dezső báró és Vity Ferenc képviselők interpellációjára és végül Mikszáth Kálmán összeférhetlenségi ügyében az ítélő-bizottság kisorsolása.

Note alla seduta della Rappresentanza.

Non è a meravigliarsi punto che l'eloquenza dei nostri padri della patria non si sia gran fatto svegliata alla seduta di ieri, poichè non c'era argomento che fosse atto a destarla. Forse qualcuno avrebbe potuto darlo; ma si sa che i nostri *patres patriae* non si scaldano se non quando la fonte del calore sia stato molto prima preparata e abbia agito su essi prima del loro solenne ingresso nell'aula ove si decidono le sorti della patria.

Ad ogni modo alcuinchè abbiamo pur udito; poche parole dall'uno o dall'altro dei membri dell'alto consesso, che pur meritano una qualche attenzione.

Anzitutto però esprimiamo la nostra sorpresa che il podestà non abbia creduto opportuno di dare spontaneo, nelle sue preziose comunicazioni gli schiarimenti da lungo attesi sulla questione dell'ospedale, e che non si sia trovato un rappresentante a fare una interpellanza per chiederli. Oh! che cosa si vuole di più? Alla commissione di finanza sono stati presentati gli atti; la cosa dunque va. Va, quando giungerà? Dopo tutto si può attendere; non v'è certo pericolo che a qualcuno dei rappresentanti tocchi di trovarsi ammalato in una sala, ove il numero degli ammalati è eccezionalmente sproporzionato alla capacità della sala, quindi su d'un letto stretto fra altri due, sofferente soffocato, angosciato, spaventevolmente impressionato da altri sofferenti, testimone assiduo di mille atti penosi e nauseanti.

Che si vuol fare? Si sa che il povero è nato per soffrire; un po' più, un po' meno che cosa importa! Del resto ora si gode un autunno delizioso; spira un'aura salubre, empiente i polmoni di ossigeno incorrotto. A che dunque pensare ad ammalati, a malattie? Eppoi, si è pure andati avanti così per anni parecchi, a che affannarsi a trovare provvedimenti, aggiungere un nuovo ai tenti grattacapi che affliggono la magnificenza podestarile, la sollecitudine dei padri della patria? Non si tratta mica

del bene supremo; tutto il resto può andare come può.

Ad ogni modo non sarebbe stato male sapere se e quali provvedimenti si prenderanno. Che cosa è nato della proposta di ridurre ad ospedale la nuova casa dei poveri? I munifici e patriottici signori fratelli Branchetta hanno dato una risposta e quale? Veramente si può indovinare quale possa essere stata. Era un abuso che si era tentato della loro così mirabile e lodevolissima generosità. Essi vollero preparare ai poveri vecchi di Fiume un asilo consolatore degli ultimi giorni, e tengono giustamente fermo al loro pensiero filantropico e santo, Provvedere agli ammalati è dovere della città, ed è ben doloroso e strano che ancora non si sia provveduto.

E il grande prestito che metterà in grado di dare slancio a lavori importantissimi, quel prestito per cui da due anni e più la cittadinanza paga i censi? Che cosa ne è? Si è fatto qualche passo ulteriore per ottenere dal governo la presentazione di quella leggina per l'esenzione delle tasse e i bolli? Che cosa è che rende il governo così restio a presentarla? E anche su questo argomento silenzio e mistero. Nulla dice il podestà; nessun rappresentante chiede nulla. Diffatti, che cosa importa che la cittadinanza sappia o non sappia come la cosa stia. Il prestito verrà quando verrà e sarà sempre il benvenuto!

Assai interessante riuscì l'interpellanza dell'onorevole De Adamich sul risultato dei passi fatti allo scopo di ottenere che il trasporto dei resti dell'eroe Rakoczy avvenisse per la via di Fiume. Pur troppo, l'on. Adamich ha ragione; fu un insuccesso a indicare il quale, però, egli ha adoperato parola troppo cruda. Ma la risposta del podestà ha ben giustificata quella espressione, che quindi ha tutta l'aria di esprimere il vero.

Confessiamo che non avremmo mai immaginato che il nostro magnifico ci avrebbe dato un saggio così strabiliante di disinvoltura molto, ma molto coraggiosa. Io e il deputato, disse, abbiamo parlato col governatore Roszner!

Un governatore che non è più governatore da due anni, che cosa c'entra lui? Che valore, che importanza hanno ormai i suoi atti su questo argomento? Ma quando è giunto al potere il presente governo si è fatto qualche passo, passo tanto più facile, tanto meglio prometteva inquantochè si trovano ora al governo persone tutte ammiratrici del nostro deputato, tutte onorantesi della sua amicizia?

Il podestà disse che si è scelta l'altra via per ragioni politiche! E' addirittura un rebus. Che complicazione politica poteva cagionare il trasporto delle ceneri dell'eroe magiaro per la via di Fiume? Dio, come anche le cose più meste, più serie possono destare l'ilarità.

Ad ogni modo applaudiamo alla

decisione dell'inclita rappresentanza di inviare a Kassa e a Budapest una deputazione a rendere omaggio alla memoria del grande delle cui ceneri la nazione volle essere orgogliosa custode. La proposta dell'on. Adamich sul modo di eleggere gli onorevoli che assieme al podestà e al deputato devono formare la deputazione stessa, sebbene così male accolta, aveva la sua ragione, e non occorre essere forniti di eccezionale accortezza per comprenderla. Vedremo dalla scelta che farà il magnifico podestà, a cui è stato demandato l'onorevole incarico, se la proposta Adamich fosse giustificata o meno.

Fra le comunicazioni del podestà — quasi tutte comunicazioni di cose note — ve n'è una che richiama l'attenzione. Sapemmo dunque che l'on. Bruss aveva declinato l'onore di sedere in qualsiasi commissione municipale; ma che tanta iattura ci è risparmiata. Non intendiamo scherzare. L'onore. Bruss prende sul serio l'ufficio suo e adempie agli incarichi che si assume con coscienziosa premura. Ma che cosa è avvenuto che ha destato il suo sdegno, il suo disdegno? Non facciamo indagini: ma si può senza timore d'ingannarci affermare che egli si è ribellato ad alcunché di non corretto, di non giusto che si stava per commettere. Ad ogni modo la pace è rifatta, e non se ne parli più. E facciamo punto noi pure.

A politikai szinterről.

A képviselőház tegnapi ülésén Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter öt törvényjavaslatot terjesztett elő: a munkások biztosításáról, a hazai ipar fejlesztéséről, a magyar tengeri kereskedelmi hajózás segítéséről, a mértékek használatáról és ellenőrzéséről s végül a magyar korona országainak külső kereskedelmi statisztikájáról.

Az előterjesztett javaslatok között a legfontosabb a munkások biztosításáról szóló törvényjavaslat, a mely az ipari, gyári és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset ellen való biztosításáról gondoskodik. Kossuth Ferenc a törvényjavaslatot mielőtt a Ház asztalára letette, egy, a munkaadók és munkások képviselőiből alakult ankét elé terjesztette megvitatás végett s így intézkedései már eléggé ismeretesek. A javaslat egyrészt módosítja az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segítéséről szóló 1891. évi XIV. törvényeket, másrészt baleset ellen is biztosítja az ipari munkásokat. A biztosítás mindkét nemét a törvényjavaslat országosan összpontosítja s ezenkívül a betegség és baleset ellen való biztosítást egy szervezetbe vonja össze. A betegség ellen való biztosítás költségeit a munkások és munkaadók egyenlő arányban fedezik, míg a baleset-biztosítás költsége kizárólag a munkaadókat terheli.

Ennek megfelelően a betegségitő intézmény vezetésében a munkások és munkaadók küldöttei egyenlő arányban vesznek részt, míg a baleset ellen biztosító intézmény vezetése kizárólag a munkaadókra van bízva. A javaslat ez utóbbi intézkedése miatt a szociálisták részéről hevesen megtámadták a törvényjavaslatot, mert a szociálisták azt követelik, hogy a beteg-

segítőpénztár vezetésében, úgy, mint eddig, a munkások kétharmad arányban legyenek képviselve. De eddig a munkások a betegségitő költségeihez is kétharmad részben járultak hozzá, míg a törvényjavaslatban a szociális elvnek megfelelően a munkaadók nagyobb arányban fizetik a betegségitő költségeit.

A második törvényjavaslat a magyar ipar fejlesztéséről szól és fölhatalmazza a kereskedelmi minisztert, hogy a magyar ipar fejlesztését különböző állami kedvezésekkel előmozdítsa. A törvényjavaslat az eddig nyújtott kedvezések kereteit tágítva új eszközöket is jelöl meg, a melyek az ipar fejlesztésére alkalmasnak mutatkoznak. A kedvezések, a melyeket a javaslat kontemlály egy részről egyes gyárak adó és illetékmentességén, másrésztől iparvállalatok közvetlen támogatására s végül az ily vállalatok közszállításokban való részvételére vonatkoznak.

A harmadik javaslat a magyar szabadhajózásban foglalkoztatott magyar kereskedelmi hajóknak, valamint a tengeri hajók építésének állami segítségben és kedvezésben való részesítéséről szól s a kormánynak módot nyújt arra, hogy a hajóvállalatoknak új hajók beszerzését és járatok létesítését állami segítséggel megkönnyítse.

A mértékek használatáról és ellenőrzéséről szóló törvényjavaslat mértékügyünk hibáinak és hiányainak orvoslását tartja szem előtt s különösen a mérték ellenőrzés és mértékhiitelesítés reformjáról gondoskodik.

Az ötödik javaslat a magyar korona országai külső kereskedelmi statisztikájáról szól s kimondja a magyar korona országainak területére behozott és innen kivitt áruk bejelentési kötelezettségét, oly célból, hogy az Ausztriával való gazdasági viszonyok rendezésénél megbízható statisztikai adatok álljanak a kormány rendelkezésére.

Szemere Miklós interpellációja kellemetlenül izgat néhány embert, kik nem hitték, hogy azért kapnak pausálét, hogy azt még szemükre is hányják. Az interpelláció elhangzása után egyébként biztosok lehetünk arról, hogy Szemere Miklós országgyűlési képviselőt is „kifogásolni” kezdik s a mi hibát ő a sajtón vett észre, azt rá is sütik. Kardhordó Árpád a következőképp nyilatkozik Szemeréről:

Mandátumért még soha és sehol olyan eltévedett harcot nem vívtak, a minőt vívott vélem szemben volt ellenjelöltem, Szemere Miklós. Tisztességemben, becsületemben gázolt és gázoltatott. Röpiratot íratott rólam, amelynek minden sora egyéni tisztességem bemozolására volt szánva. Hamiskártyáiról sem irathattak volna diffamálóbb dolgokat. Múltamat firtatta az, a ki pedig tudta jól, hogy családom nemessége egyivásu az övével; tudta jól, hogy a Kardhordó név eredete is bizonyosság a mellett, hogy őseim, a hazaszeretet területén, nem türtek versenyt.

Persze, a röpirat szerzőjével nem Szemere Miklós jelentkezett a bíróság előtt, ahova elégtételért fordultam. Hanem jelentkezett egy Gergely Zsigmond nevű ur. De bizonyoságot szereztem arról, hogy a röpirat nyomtatásának költségeit Szemere Miklós ur volt szives ki-egyenlíteni. Azt hiszem, hogy közeledik a pör tárgyalásának napja. Felhívom rá a sajtó figyelmét. Biztonságot fog szeretni ott mindenki, hogy minő eszközökkel operál Szemere Miklós képviselő ur

a mások becsületén s ott fog meggyőződést szerezni, hogy illetékes-e Szemere Miklós ur felcsapni a magánbecsület lo-vagjának. Az, hogy szegény vagyok; az, hogy szegénységem miatt nem válhatok tagjává a Nemzeti Kaszinónak, nem ok arra, hogy tisztességemet büntetlenül valaki megtépzázassa. Meg az sem lehet enyhítő körülmény, hogy véle, az ide-oda ugráló pártival szemben fel mert lépni egy szegény, de igazi negyvennyolcas.

Kézdivásárhelyi közönsége Kossuth Ferenc, Andrassy Gyula gróf, Polonyi Géza, és Apponyi Albert gróf minisztereket, továbbá Justh Gyulát, a képviselőház elnökét, a város diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet Elekes Béla főispán vezetésével nagyobb küldöttség hozta föl a fővárosba s a képviselőház miniszteri tanácskozó termében nyújtotta át a diszpolgároknak, a kiknek nevében Justh Gyula mondott köszönetet a város kiténtető szeretetért. Az oklevelek igen diszes kiállítású, albumszerű könyvben voltak, melynek első oldala színes kövel van kirakva, a diszpolgárok monogrammjával, a belsejében pedig Kézdivásárhelyi címere díszlik.

Az Otthon írók és hírlapírók egyesülete választmányi gyűlést tartott tegnap este és tiltakozott a vádak ellen, mik Szemere Miklós részéről a sajtót érték. Kijelentették, hogy a vádak alaptalanok, a sajtót vád nem illetheti meg. A pausálék felvétele jogos, mert azt az állam nem ingyen adja. De azért mégis akad lap, mely sértve érzi magát, ha azt fogják rá, hogy pausálét szed. Erre való adatul álljon itt a következő hír:

Szemere Miklós tudvalevőleg azt állította a képviselőházban, hogy a „Népszava” 1905-ben 2800 koronát kapott a földmívelésügyi minisztériumtól. A Népszava érélyes nyilatkozatban felelt Szemere Miklós vádjaira és kijelentette, hogy vagy bebizonyítja Szemere állítását vagy pedig rágalmazó. Szemere segítségére sietett Barthos József nyugalmazott főszolgabíró, aki a következő nyilatkozatot teszi közzé: Az a vármegei tisztviselő, akire Szemere Miklós f. hó 11-én tartott országgyűlési beszédében hivatkozott, hogy a Népszava 1905. évben hirdetési pausálé fejében a földmívelési minisztériumtól 2800 koronát kapott, én vagyok és erről felelek és az igazságért helyt állok. — A Népszava szerkesztősége sajtópört indit Barthos ellen, miután Szemere Miklóst a képviselői immunitása védi.

A költségvetésben, átnézve a mérleget, leginkább feltűnik az a tétel, hogy 127 millió rendkívüli kiadással szemben 81 millió rendkívüli bevétel áll, a hiányzó 45 millió koronát a miniszterelnök a rendes bevételeknél mutatkozó emelkedésből szándékozik fedezni. Ezek az emelkedések onnan származnak, hogy a bevételek egyes tételének, mint például az államvasutaknál 17 millió korona, a dohányjövédéknél 7 millió korona többletet remélt a miniszterelnök. — Bizonyára alapos számítások vezették a miniszterelnököt e többletek előirányzásánál. Sőt az államvasutak tételénél még nagyobb emelkedésre is el lehetünk készülvé, ha tekintve veszszük, hogy az idei 30 millió métermázsával kedvezőbb termés az államvasutak bevételét mindenestre tetemesen fokozni fogja.

Azonban tekintve azt, hogy ily rendkívüli termésrel kapcsolatos forgalmi emelkedésre a jövőben mindig bizton nem számíthatunk, sőt valószínű, hogy az idei vetésre

kedvezőtlen időjárás következtében a jövő évi termés jóval alatta fog maradni az idei termés átlagnak. A minek aztán egyenes következménye lesz a forgalom megcsappanása, tehát az államvasuti bevételek csökkenének is. Ily rendkívüli viszonyokból előálló rendkívüli bevételt nem kellett volna a rendes bevételek rovására illeszteni, mert egy esetleges visszaesés könnyen megzavarhatja az állami háztartás egyensúlyát. Jobb lett volna a rendkívüli kiadásokat a rendkívüli bevételekből fedezni és a mutatkozó vagy inkább remélhető rendes de valószínűleg csak ez é re szóló bevétel emelkedést, mint felesleget a költségvetésben előirányozni.

Una disposizione inopportuna.

Inopportuna, perchè antipedagogica ci sembra, lo è senza dubbio la disposizione presa dal Consiglio scolastico, concernente le seconde classi elementari della scuola comunale principale in via Ciotta. Secondo tale disposizione l'orario per le classi suaccennate viene stabilito dalle 10 alle 1 pom.

Un giornale approva la disposizione e la chiama tale che risolve in modo pratico un problema creato dall'angustia, o meglio dal numero insufficiente dei locali. Certo quel giornale non ha considerato che cosa sia per fanciulli di 7 anni il rimanere per tre ore continue in una stanza, ammesso pure che ci sia un intervallo di 10 minuti.

Prescindendo dalla perdita di un'ora di istruzione che certo non faciliterà l'esaurimento del programma d'insegnamento stabilito per la seconda classe elementare, credete voi che quei fanciulli sieno in grado di prestare attenzione alla voce del maestro per tre ore di fila? Se lo credete, non avete un'idea lontana di che cosa sia la mente e l'indole, in generale, senza eccezione, dei fanciulli. Potete senza errare considerare la terza ora affatto perduta. Potete stare sicuri che per quanta abilità avrà il maestro e si studierà di tener viva l'attenzione dei suoi piccoli discepoli, non ci riuscirà, sprecherà fiato e fatica.

Ad ogni modo è però assai saggia e sino ad un certo punto riparatrice la proposta del giornale stesso che sia data a quei poveri bambini una refezione. Diciamo sino ad un certo punto, poichè resta sempre il grande incomodo che arrecherà alle famiglie, abitate, anzi costrette a raccogliersi al modesto desinare a mezzogiorno, cosa molto chiara a chi conosce la vita dei poveri.

Comunque sia, dobbiamo deplorare che in tanto tempo non si sia provveduto a togliere un guaio dannoso all'insegnamento e all'igiene; e che in una città come Fiume si tiri per ben 5 anni con ripieghi che sarebbero appena tollerabili in un villaggio.

Ritornereмо sull'argomento.

HIRES.

— Edvárd király Fiumében. Hírlík, hogy a jövő tavasszal Edvárd angol király az Adria vizeken cirkáló körutra indul. Ez alkalommal meglátogatja Dalmácia tengerparti városait, kiköt Fiumében, Pólában, onnan pedig Triestebe hajózik.

— **Mérgező gombák.** Sokszor megtörtént Fiumében, hogy a vásárcsarnokban vásárolt gombáktól életveszélyes mérgezések fordultak elő. Reggel a vidéki parasztasszonyok hozzák kosár-számra a gombákat. A vásárcsarnok közelében árusítják a vevőknek. Sokszor megtörténik, hogy a gombákat eladják anélkül, hogy az élelmiszer vizsgáló, azoknak minőségéről meggyőződött volna. Ebből keletkeztek azután a gomba mérgezési esetek. Tegnap szintén számos asszony jött a vidékről, hogy gombát áruljon, de ugylátszik, hogy az élelmiszer vizsgáló buzgósa az egyszer nagyobb volt a rendesnél mert számos elárúsító asszonytól elkoboztatta az eladásra szánt gombákat. Azért jobb ha a háziasszonyok a vásárcsarnokban vásárolnak gombát, mer kívül rendesen ellenőrzés nélkül adnak tul a gombákon.

— **Az elkésett ebzárlat.** Hírek jelennek meg, hogy kiirták az ebzárlatot Fiumében. Megdöbbenve olvassuk a sorokat, a kutyák személyes szabadságának ily vakmerő nyíltsággal való megtámadását. Ilyen kutya bánásmód telik ki a fiumei autonómrendőrségtől, mely az ebek elzárásával megfosztja Fiumét a jó házőrzőktől, az éjszakai álmos, kalandokra kalandozó rendőrök kitünő segítő-társaitól. De hát minek is ne legyen ebzárlat, mikor a nagy békepárti Cink Lajos tanár kutyája, egy autonomista lélek jobbik fele a kutyasírkertben pihen porladozva. Cink kutyája elhunytával már igazán nem érdemes törődni a kutyákkal. Ebzárlatot és szájkosarat rájuk.

— **Mirkó montenegrói herceg Fiumében.** Tegnap délben Zárából a Rumia nevű yachtján Mirkó montenegrói herceg Fiuméba érkezett. A mai éj folyamán Triesztbe utazott.

— **A Carpathia** kivándorlási hajó Pentecost kapitány vezetésével hétfőn Fiuméba érkezik.

— **Táncantítás.** A fiumei Máv. altiszti kör elnöksége ezuton is értesíti tagjait, hogy a f. évi rendes táncantítás november 3-án egy megnyitó koszorúcskával kezdetét veszi. A táncantításra beiratkozni Polgár Sándornál a kör pénztárnokánál (Fiume áll. máv. fűtőház iroda) mindennap és kivételesen a megnyitó koszorúcska estélyén a kör helyiségében lehet.

— **Uj amerikai magyar lap.** Mint a Magyar Tudósító értesül, Boros (Buxbaum) Jenő, az eltávolított amerikai korbiztos szövetkezett Dienes Mártonnal, a ki jelenleg William Werm nevet vett fel és „Amerikai Magyar Szemle” címmel új lapot alapítottak Newyorkban. A lap alapításának célja saját népboldogító törekvéseiken kívül az, hogy a magyar bort lehetőleg diszkreditálják, mit Boros Jenő boszúból tesz azért, mert helyette a kormány Molnár Lipótot küldötte ki. Hogy a két társszerkesztőtől mit várhat a magyarság, az elképzelhető. Az első szám már megjelent és már első számba támadást intéznek a magyar bor ellen, valamint Zerkovicz miniszteri szak tudósító, Molnár Ákos orsz. képviselő és Molnár Lipót ellen is.

— **Apró hírek.** Eötvös Bálintot újra elítélték. A Kuria harmadik büntető tanácsa ma fejezte be Eötvös Bálint dr. ismeretes büntetőügyének tárgyalását. A mai tárgyaláson Edvi-Illes Károly dr. védő a vádlottnak felmentését kéte, miután a károsult Kacziány Károlyné tegnapi beadványából kitünik, hogy Eötvös Bálint nem sikkasztott, hanem Kacziányné utasításai értelmében járt el. Tassi Pál helyettes koronaügész ezzel szemben azt

fejtegette, hogy Eötvös Bálint dr. tényleg elsikkasztotta a rá bízott pénzt, mert nem volt feljogosítva, hogy a pénzzel tetszés szerint rendelkezék. A Kuria tanácsa azután az összes semmisségi panaszokat elutasította és ezzel megerősítette a királyi tábla ítéletét, a mely Eötvös Bálint dr.-t sikkasztás miatt három évi börtönnel sújtotta.

— **Ottó királyi herceg betegsége.** Bécsből jelentik: Ottó királyi herceg állapota állandóan jó. A beteg az éjszakát jól töltötte s kedvező jelnek veszik, hogy a testhőmérséklete ma reggel is 36,8, tehát rendes volt. A javulásról tanuskodik az a körülmény is, hogy a királyi herceg már legközelebb Bécsbe költözik, a hol számára a villa berendezését már megkezdték.

— **Százötvenmillió sikkasztás.** Pétervárról jelentik, hogy az orosz vasuti miniszteriumban nagy visszaéléseknek jöttek a nyomára. Az elsikkasztott összeg 57 millió rubel.

— **Pályázat a Panama csatorna építésére.** Washingtonból jelentik, hogy a Panamacsatorna felépítésére vonatkozólag ma tették közzé a pályázati feltételeket. A pályázóknak ötmillió tőkével kell rendelkezni és hárommillió dollár kauciót kell letenniük.

— **Merénylet egy bíró ellen.** Münchenből jelentik: Hof városban merényletet követtek el a 72 éves, általános tiszteletben álló Müller Agoston törvényszéki bíró ellen. Amikor tegnap délben Müller házába akart térni, egy férfi lépett elébe és hosszú kését markolatig döfte alates-tébe. Az agg bíró azonnal összeesett. A merénylet férfi kése keresztülforra a gyomorfalát s megsértette a gyomor nyálkahártyáját is. A merénylet Schwab Frigyesnek hívják, tettét bosszúból követte el.

— **Zeppelin gróf léghajója.** Stuttgartból jelentik, hogy Zeppelin gróf léghajója tegnapelőtt másodszer is fölszállt s két óra hosszáig erősebb nyugoti szél mellett manőverezett. A léghajó ezuttal is bebizonyította tökéletes manőverező képességét s a szél ellen is tudott haladni. A leszálláskor megállapították, hogy a hajó kissé megrongálódott.

— **Dr. Feles-féle Stomatin** a fogakat néhány napi használat után hó fehérré tisztítja. E magyar gyártmány kapható minden drogeriában és gyógyszerárban.

— **Dr. Keszthelyi Péter** Szusákon lakik a 68. számú Ruzsics-féle házban. Telefonszám 499. Rendel délelőtt 11-től 12 és félórától és délután 2—4-ig.

— **Festőiskola.** Hevesy Pál festőművész Via Caserma 5. szám allati műtermében festőiskolát nyit. Beiratkozói naponként 4—5 óra közt lehet. — Képeit egyben művásárlók figyelmébe ajánljuk

Színház.

* **Novelli — Lear király.** Egyszerre két helyen is működik most olasz színház Fiumében. A Fenice-szinkörben egy operette társulat, a városi színházban pedig *Novelli* Ermete társulata. Tegnap este nagyon meglátszott az utóbbi színházban, hogy más helyen — valami könnyebb fajtájú élvezettel szórakoztatják a közönséget. A lármas, jókedvű, tapsolni szerető, könnyen nevető és könnyen érzelgő tömeg a Fenice-szinkörben mulattatta magát a könnyed modoru, szép sima játéku *Urbano*-val, míg a nehezebb élvezeteket szerető közönség mélyen elgondolkodva szegezte látcsövét Lear királyra (*Novelli*) a városi színházban és figyelte a legnagyobb indulatok hullámozását, a mélyesges eszmét, mit a művész megrendítő erővel öntött szavakba.

A leányaitól elűldözött uralkodó százszorosán érezte a kiméletlenséget, mit vele elkövettek; tulajdon gyermekeitől

érve a megvetés és ellenkezés, pedig még hatalmasabban felcsigázta az agg ember haragját. *Novelli* Ermete kitünően illeszkedett a szerepbe s az indulat kitöréseibe, mikben tulajdon leányaira mondott átkot, belevitte azt a kínzó önvádat is, mit az apa érez, mikor tapasztalja, hogy gyermekeket nevel fel önélete ellen.

Rontotta a hatást a mennydörgés utánözása a legnagyobb jeleneteknél, a mik a kulisszák mögött valószínűen asztalok ide-oda mozgatásával követtek el. A viharba kitünözött király leghatalmasabb jeleneteit rontotta a fületrontó műmennydörgés, mely a karzaton némelyeket mosolyra is derített. Szinpadai mennydörgést egy bádoglemez megrázásával olyat lehet produkálni, hogy a fellegek is megirigyelhetnék. A szél süvöltésének hangja jó volt, viszont az volt a furcsa, hogy a fák levelei, ágai mozdulatlanok voltak és így azt hittük, hogy nem a szinpadon, hanem az utcán fujdogál a bőra. Ez egyébiránt nagyon alkamas arra, hogy a közönség ne távozzék sietve, a színházból. A fel-említett szinfal mögötti hibák annyiban fontosak, mert Lear szerepével a vihar minden hangja össze van forrva. A szereplők általában jók voltak.

* **Fenice szinkör.** Boccaccio az ösrégi operette került tegnap szinre. A társulat minden tekintetben megfelelt a követelményeknek, úgy hogy a szépszámban megjelent néző közönség a darab kezdetétől végig tapsokkal jutalmazta a színészeket. Boccaccio szerepében igen jó volt Calligaris. A három férj Piraccini, Urbano és Lamari kitünően sikerült tréfaikkal mulattatták a közönséget. Az első felvonásban a kuplékat többször megismételték. Ma este egy új operette, a „Mosonó” kerül szinre.

* **A hangversenyegyesület.** Nyári szünetének leteltével a hangversenyegyesület f. évi november hó első heteiben kezdi meg zeneestélyeit. Hír szerint az első hangversenyt Kubelik János, a kiváló hegedűművész tartja meg.

TÁVIRATOK.

Goluchovszki bukása.

Wien, okt. 13. A király ma egy óras kihallgatáson fogadta Goluchovszki külügyminisztert. Átadta a királynak lemondását, a mely fölötti döntést a király más időre halasztotta.

A fiumei kormányzó utazása.

Wien, okt. 13. Gróf Nákó Sándor kormányzó tegnap reggel érkezett Bécsbe és a Grande-szállodában szállott meg.

Uj főispán.

Budapest, okt. 13. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Fábry Sándor békési főispánt Hódmezővásárhely főispánjává is kinevezte. — Hír szerint Kubik Bélát nemsokára borsodi főispánná nevezik ki.

Un viaggio del governatore di Fiume.

Vienna, 13. Iermattina è qui arrivato il r. Governatore di Fiume, conte Alessandro Nako, ed è disceso al Grand hotel.

Il ritiro di Goluchowsky.

Vienna, 13. Questa mattina il Re ha ricevuto in udienza speciale il conte Goluchowsky, ministro degli esteri. La udienza è durata un'ora.

Un nuovo conte supremo.

Budapest, 13. Il numero odierno del giornale ufficiale reca la nomina da parte del Re di Alessandro Fabry a conte supremo per la città di Hódmező-Vásárhely.

Il Fabry è presentemente conte supremo del comitato di Békés.

A quanto si assicura a conte supremo di Borsod sará nominato tra brevi giorni Bela Kubik.

ABBAZIA,

„Nemzetközi Hálókocsi Társaság”
fürdőtelepe egész éven át nyitva.

Iroda: Stefánia szálloda.

Sürgöncim: Kuranstalten Abbazia.

Egészen új berendezés. A fürdőigazgatóság összes épületei renoválva és a leg-elegánsabban újonnan bebútorozva. Lift, villamos világítás, meleg- és hidegvizvezeték, tengerfürdők. A fürdőigazgatóság épületei: Stefánia szálloda, Quarnero szálloda és kávéház, 1-ső 2-ik és 3-ik számú dependance, Amália, Angiolina, Flóra, Laura, Mandria, Slatina villák stb. A társaság szállodái a fürdőhely központjában, a híres babérrerdőben a tengerparton, a legnagyobb, e nemben egyedülálló kényelmet nyújtják. (Angiolina tengerfürdő a Quarnero szálloda mellett, Lajos Victor főherceg meleg tengerfürdő és gyógyfürdő a Stefánia szállóval és a 2-ik számú dependanceval közvetlen összeköttetésben.)

A Quarnero kávéházban, a Glacier pavillonban, a Stefánia szálloda télikertjében és nagy éttermében naponta hangverseny. Az elegáns nagyközönség találkozó helye.

A legjobb híri konyha. Saját borpince, 25 féle francia pezsgő. Nagy társalgóhelyiségek, olvasóterem, zeneterem, játéktér, télikert, jól szellőztetett magas étterem nagy kiterjedésű saját park, gyönyörű kilátással a fiumei öbörfő (Quarnero) és a szigetcsoporthra (Vegliá, Cherso).

A Stefánia szállodában minden nyelven beszélnek. Tudakozódásra zivés készséggel válaszol a „Nemzetközi Hálókocsi Társaság fürdőtelepeinek igazgatósága.”

Abbazia Stefánia szálloda.

A „Fiumei Hirlap”-ot a következő üzletekben és dohánytözsdekben árusítják:

Globus, Via Vincenzo de Domini Sablich, Via Municipio 1.
Gregorich Via Fosso 3.

Capudi Via Duomo
Simom Via del Ponte
Barbis, Via Adamich.

Potosnjak, Via Molo. Casa Greca.
Camera, Corso 16.
Candellari, Corso 2.

Agenzia Gazette, Via Riva 6.
Sichich, Via Andrassy 7.
Wolf, Via Pile 2.

2o. Bassic, Via Lid
Lenac, Via Fosso.
Facis, Corso prolungato.

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi

keserűviz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, ugyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérbajokban, továbbá elkövéredés, szívelhárásodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépduaganat, cukorbetegség, aranyér csúz- és köszvényél, vérbőség, és egyéb belszervezeti bajokban. Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, kis üveg 30 f. nagy üveg 50 f. Össze nem tévesztendő másfajta keserűvizekkel. Kapható FIUMÉBAN horvát-dalmát és a tengerpartvidék részére HEIM F. nagybani elárúsító nagy ásványvíz raktárában. Kicsinyben JECHEL FERENC drogeriájában Corso 10 sz. alatt.

SIGNORINA

impartisce lezioni di piano a prezzi miti.
Indirizzo via del Molino Nr. 3.
P. IV porta 7.

KÜLFÖLDI BÉLYEGEK.

52 oldalas bélyegűjságból mutatványszám ingyen. Óriási raktárból kívánatra szívesen küldök gyönyörű választékküldeményeket olcsó árakkal. Veszek és eladok egész gyűjteményeket.

Fizetek közönséges magyar bélyegek ezrért szortirozva (5 krajcáros és 10 filléres kivételével), 60 fillért.

500-féle bélyeg, köztük Sandwich-szigetek, Szudan (tevével) Nyassa (zsiráfal) Dán Nyugatindia IX. Keresztélyfejjel (ritkaság), Bermuda (kikötőképpel), Luxemburg 37½ cent, Schweiz 1854. kiadás, Angol Keletafrika stb. 7 kor.

300-féle bélyeg K 2-30) bérmentes
200-féle bélyeg „ 1-20) meg-
1000-féle bélyeg „ 18-) küldéssel

Szekula Béla BUDAPEST,
v., Szabadság-t. 2.

ZONGORAÓRÁKAT

ad egy kisaszony szerény díjazásért.
Via del Molino 3 szám IV em.
7 ajtó.

Hol vesszük a legizlésebb és legolcsóbb ékszereket?

Engelsrath J.-nél

Fiume Adamich-tér és Abbazia, villa Stiglic, szemben a vásárcsarnokkal.

Arany, ezüst, drágakő és régészeti áruk legnagyobb raktára.

Órák, moretti különlegesség, fiumei és abbazia emlékek.

Legolcsóbb árak.

Saját műterem órák és mindenféle ékszerek javítására, átalakítására és készítésére.

Telefon sz. 758.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

➡ Őszi és téli kelmékben. ➡

Uri és női ruha szövetek.

Flanellek, parkettek.

Kész fehérneműek.

Felöltők, gallérok, palatonok.

Blousok 90 fillértől felfelé. — Trikók, nyakkendők. Függönyök, asztalszőnyegek, futók, vásznak stb.

A New-York városához címzett Rövid- és divatáru üzletben.

FIUME, Via Andrassy 1 szám.

Magyarok találkozó helye:**a New-York kávéház**

a vasuti állomással szemben.

Minden este cigányzenekar hangverseny.

Jó és pontos kiszolgálás.

Jó hangu Cimbalmot legmodernebb Stílusban készítve olcsó áron

Reményi Mihály

➡ Király-utca 58. BUDAPEST Király-utca 58. ➡

mű-hangszer telepén vehet.

Nagy raktára az összes vonó-, fuvó- és ütő hangszereknek.

Régi mesterhegedűk vétele és eladása, a legmagasabb áráig.

Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kéréndő.

Butorok gyári raktára.**Hertmann József és fia**

Via Governo (Corso) - FIUME, - Telefon 504. sz.

Fa-, vas-, szőnyeg-kanapee és foteuil

B U T O R O K

nagy kiállítása.

Mérsékelt árak. Gyors és szolid kiszolgálás. Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek. Az áruk díjmentesen szállítatnak a pályaudvarra, vagy a hajóra. Készízetésnél cassa scontó.

Legjobb alkalmi butor beszerzési forrás.

Függöny és szőnyeg raktár. — Tetszés szerinti minták.

Az üzlet egy része bérbeadó.

===== Bővebb tudósítások fenti cégnél. =====

Alessandro S. Szántó

Via Governo 14 - FIUME - (Corso) Telef. 46.

Higiéniai-, gummiáru-, orvosi és orthopediai műszer, kötszer, gummi-harisnya, toilette cikk és illatszer üzletét megnyitotta.

Orvosi és orthopediai műszerek gyorsan és mérsékelt árban javíttatnak.

Ha aperto il suo negozio con grande assortimento

Articoli Igienici. di Gomma, Strumenti Chirurgici ed Ortopedici, Bendaggi, Calze elastiche, Articoli da Toilette, Profumerie, ecc.

Si assumono riparazioni di Strumenti Chirurgici ed Ortopedici.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; Dr. MIZZAN A.,

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

➡ Hirdetések felvételnek a „Fiumei Hirlap“ kiadóhivatalában. (Via Ciotta 28. Telefon 778).

E. HÖNIG**STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO**

Con grande Deposito di Carta

Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.

Eseguisce commissioni di qualsiasi lavoro si in Cromo-litografia che in

TIPOGRAFIA,

secondo i sistemi piu recenti.

Garantisce il perfezionamento del lavoro unendo a questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.

Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di grande effetto, così pure per Preventivi, Prezzi correnti ecc. ecc.